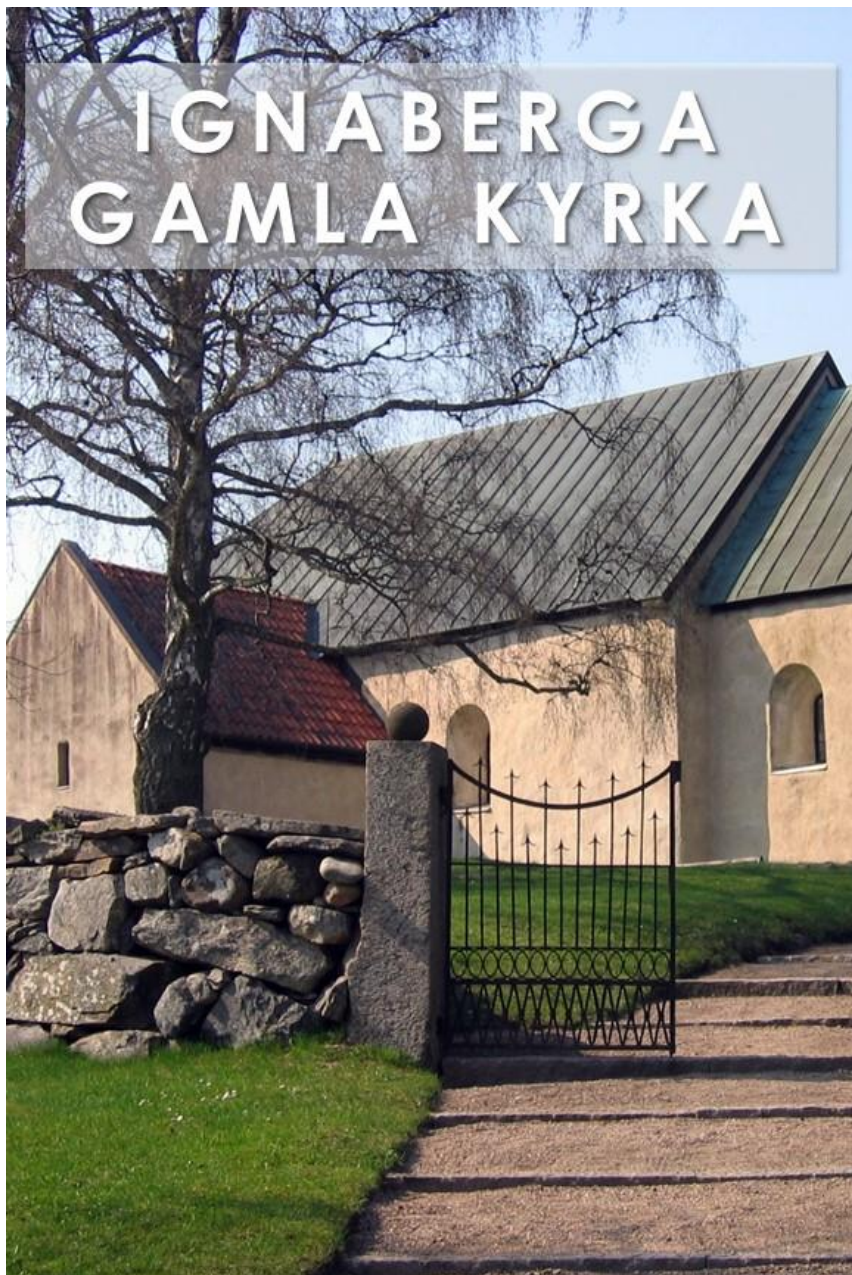

IGNABERGA GAMLA KYRKA

IGNABERGA GAMLA KYRKA

De äldsta delarna av Ignaberga gamla kyrka, med rektangulärt långhus, kvadratisk kor och en halvrund absid i öster, byggdes i slutet av 1100-talet i romansk stil. Murbruket, som består av kalk från Ignaberga, visar på en mycket lång tradition av kalkbrytning i området.

En triumfbåge skilde koret från absiden. Högt sittande smala fönster gjorde kyrkan mörk. Byggnadstypen anses ha utvecklats under inflytande av de stenmästare som arbetade vid Lunds domkyrka på 1100-talet. Vapenhuset byggdes till på medeltiden. Sägner säger att sockenborna tänkte bygga vid en björkbacke ovanför Tykarps by men de fick inte ha bygget ifred. Varje natt förde trollen bort byggmaterialet som tagits dit.

Cirkeln markerar gamla kyrkan mitt i Ignaberga by.

Kyrkan byggdes i stället på en grusås, Kungsbacken. Nedanför låg kyrkbyns gårdar samlade ända till början av 1800-talet då laga skiftet gjorde att hälften av gårdarna flyttades ut. Mycket talar för att försvarshänsyn tagits när kyrkans läge bestämdes. Från kyrkan hade man överblick över viktiga vägar som sammanstrålande nedanför backen.

Den gamla järnbeslagna ytterporten mellan vapenhuset och långhuset visar märken efter yxhugg – kyrkan har inte alltid varit en fridens boning. Yttertaket har troligen varit av bly. Det omtalas första gången 1674, med då var det gammalt och behövdes repareras. De äldsta bevarade räkenskaperna ger stöd för kyrkan haft toppgavlar. 1716, samtidigt som kyrkan förlängdes åt vänster, togs de uppskjutande gavlar bort och det valmade sadeltaket, som ännu utmärker byggnaden, tillkom. 1717 var byggnaden färdig. Den hade inga valv. Innertaket blev ett träloft och yttertaket ett enkelt spåntak. En ny dörr tillkom också på den vänstra gaveln. Kyrkan krävde ständiga, dyra reparationer. 1733 Tillverkades 29 kyrkstolar och ett nytt golv. 1812 fick kopparslagare Welin i Kristianstad i uppdrag att

koppartäcka kyrkans tak. Det kostade 2900 riksdaler. Det gamla blytaket såldes för 2700 riksdaler.

Vid denna tid hemsöktes kyrkor av tjuvar. Vid kyrkostämman 1816 bestämdes att det rum, i en byggnad utanför kyrkan, där kassakistan förvarades skulle förses med järngaller, dubbla dörrar och dubbla lås. Trots detta stals kassakistan med 100 riksdaler. Kistan hittades i ett kärr bortåt Attarp men pengarna var borta. För att täcka bristen började man uppta frivilliga gåvor efter en bestämd taxa vid barndop, vigslar och begravningar ända in på 1860-talet.

Under 1800-talet beslöt Ignaberga sockenmän att skaffa en modernare och rymligare kyrka. Den nya kyrkan i rött tegel invigdes år 1887. Församlingen vägrade bidra till underhåll av den gamla och begärde tillstånd att riva den. Begäran avslogs av Kunglig Majestät. Endast klockstapeln fick rivas sedan kyrkklockorna flyttades över i den nya kyrkan. Vad nära sjuhundra år av krig, inre oroligheter och andra påfrestningar inte orsakat kyrkan, skedde genom vanvård under fyrtio år.

Ignaberga gamla kyrka lämnad i förfall.

orgelpipor bröts loss, namn ristades in i altaret, det åktes pulka på dörrar från kyrkbänkarna, djur kom in på kyrkogården och besökare tömde kyrkan på alla möjliga olika föremål.

På en resa mellan Sofiero och Solliden stannade dåvarande kronprins Gustav Adolf vid ruinerna av Ignaberga gamla kyrka. Det sägs att han sedan tog initiativ till renovering som utfördes under 1920-talet. Riksantikvarieämbetet tog inte på sig ansvaret för kyrkan men hjälpte till att kostnadsberäkna renoveringen. Staten bidrog med 3 000 kr, Ignaberga sockenstämma anslog 5 000 kr och det kom in flera donationer. Byggmästare Olof

Sedan fönstren blivit inslagna och koppartaket försvunnit, troligen med hjälp av ordsbor, började förfallet sätta in på allvar. Den ena valvbågen efter den andra brast, rasade ned och begravnade kyrkbänkarna under stenar och grus. Kyrkogården användes som lekplats,

Persson, Hässleholm, utsågs till entreprenör och för 13 200 kr skulle arbetet utföras enligt ritningar av arkitekten Leon Nilsson, Ignaberga. Flera ursprungliga inventarier, såsom altaruppsats och bänkar i koret från 1734 återinstallerades. Rummet kompletterades med nytillverkade bänkar, predikstol och läktare. Efter tre års arbete återinvigdes kyrkan 1928.

**Triumfkrucifixet,
Historiska muséet i
Lund.**

I kyrkan finns flera träskulpturer från 1200- och 1400-talet. Troligen togs de bort efter reformationen på 1500-talet, då allt som ansågs katolskt rensades ut. De har sedan legat bortglömda på kyrkvinden i flera hundra år. 1909 överlämnades sex skulpturer och dopfunten till Lunds universitets historiska museum. 1954 kom skulpturerna, förutom ett illa åtgånget triumfkrucifix, tillbaka till kyrkan. Krucifixet finns att se på Historiska muséet i Lund. Även dopfunten av hugen sandsten från 1100-talet är åter på plats under läktaren längst ner i kyrkan. Enligt medeltida tradition fick odöpta inte komma in i guds helgedom.

Läktarorgeln är tillverkad på 1970-talet av Anders Persson, Nyhamnsläge. Orgelfasaden är ritad av Torsten Leon-Nilsson. På

Målningar av Per Siegård

fasaden finns bilder signerade av Per Siegård. Kyrkan saknar egna kyrkklockor, men klockorna i Ignaberga nya kyrka kan styras från gamla kyrkan.

Idag är Ignaberga gamla kyrka en populär kyrka för vigslar och barndop samt musikframträdande.